

HVAD VI VIL

ORGAN

for

Kvindesagen:

Kvindens Ligeberrettigelse
med Manden.

Fredssagen:

Krigs Forebyggelse
ved Voldgift.

Arbejdersagen:

Lige Ret og Adgang for
alle til Samfundets Goder.

Udgivet af Kvindelig Fremskridtsforening.

Nr. 18.

Udgaar den 1. og 15. i hver Maaned. Abonnement 60 Øre pr. Kv. foruden 8 Øre i Postpenge.

København, den 15. Septbr. 1889.

II. Aargang.

Annoncer pr. Petitlinie eller dens Plads
10 Øre.

Ægtefællers Frihed, Lighed og Fællesskab.

Af

Fredrik Bajer.

r. phil. C. N. Starcke har i »Kvinden og Samfundet« (1889 S. 161—180) skrevet en Afhandling om »Kvindens Stilling i Ægteskabet« (jf. S. 211—213).

Hans Pen er saa let flydende, hans Sprog saa blødt og behageligt, at man ved at følge ham ligesom føler sig fængslet af Rosenlænker. Man drages uvilkaarlig af ham hen imod et blomstersmykket Maal. I Frastand tager det sig ud som en smilende Løvhytte. Men, jo mer man nærmer sig Slutningen af denne Dans paa Roser, mærker man, at man er ført ned i en blomstersmykket Grav: Ægteskabets Grav.

Hans Fejlsyn skriver sig uden Tvivl fra, at han gør *Fællesskabet* til *Udgangspunkt* i Ægteskabets formueretlige Ordning i Stedet for at gøre det til det lykkelige Ægteskabs *Endemaal*. Om Ægteskabet skal blive lykkeligt, afhænger nemlig for en stor Del af, om det grundes paa *Frihed* og *Lighed* mellem Ægtefolkene.*) Paa dette Grundlag vil Ægtefolkene mer og mer smelte sammen i økonomisk Henseende, naar kun Kærlighedens Ild holdes vedlige; og saaledes nærmer de sig mer og mer Fællesskabet. Men dette fremmes — lige saa lidt som Kærligheden — ved Tvang.

En saadan »ufravigelig Ordning af Ægteskabets retslige Karakter«, som Dr. Starcke vil (S. 178), og denne ufravigelige Ordning først og fremst grundet paa »fuldstændigt Fælleseje« — det er en Ordning, der af mange Ægtefæller vil føles som en utaaelig Spændetrøje. Den vil de snarest søge at smøge af sig. Men under disse Forsøg puffer og støder de saaledes hinanden, saa at hele Ægteskabet let kan sprænges med det samme. Jo trangere, jo ufravigeligere Ægteskabet retslig lovordnes, des almindeligere vil Skilsmisserne blive. Det skulde Dr. S. nok faa at se, om den Lovordning, han ønsker, blev gennemført, — hvad den næppe nogensinde bliver, da den maa anses som praktisk uigennemførlig. Hvorledes vilde det saaledes være muligt i en Lov at give Regler for Dr. S.'s tredje Hovedgrundsætning: »Fælles Dispositionsret, saa alle Dispositioner, der ikke ere uomgængelig fornødne og ske til fælles Nytte, kræve begge Ægtefællers Samtykke«! Saadanne Dispositioner foretages t. Ex. ved Underskrift af Vexler, ved at give Kunder Kredit og ved at sælge Kreaturer. Men — som Justisminister *Nellemann* sagde i Folketinget den 28de Februar 1876: — »Man kan ikke have sin Kone staaende vid Siden af sig paa sit Kontor og spørge hende, om man maa underskrive en Vexel eller give en Kunde Kredit, og man kan heller ikke, naar man sælger Kreaturer, have hende ved Siden, for at hun kan sige, om hun er enig eller uenig i at sælge til denne eller hin Pris.« Hvor lidet skikket Dr. S. synes at være til at lovgive om et Æmne som dette, ses af hans saalydende Udtalelse (S. 179): »Enhver, der kender lidt til Forretninger« — saa lidt som Dr. S.? —, »véd, hvor forholdsvis ringe Tid det tager at danne sig en begrundet Mening om et Foretagendes Hensigtsmæssighed.« Man

*) At de vordende Ægtefæller selv bør kunne vælge den ægteskabelige Regeringsform i Frihed og under Ansvar, har jeg søgt at paavise i »Kvinden og Samfundet« 1889 S. 16—18.